

נסדק לרחבו, במיעוטו, כשר

נתיבי עם – דרשות¹

ח. (א) נסדק לרחבו, (ב) שהרחיב גבול הרשעה; (ג) במיעוטו, זאת אומרת ששב תיכף ומיד וניחם על הרעה; (ד) כשר, שתשובה כזו היא בהיותו איש, יפה היא למאוד.

עלי נתיבים

(א) בגמרא² אמרו: נסדק לרחבו - אם נשתייר בו שיעור תקיעה - כשר, ואם לאו - פסול.

ונפסקה הלכה זו בשו"ע³: **נסדק לרחבו, במיעוטו – כשר**. ברובו, פסול אלא אם כן נשאר מהסדק לצד פיו שיעור תקיעה, דהיינו ארבעה גודלים⁴.

נסדק לרחבו, דהיינו סביב הקיפו ונגרם ע"י נפילה או הכאה בחוזק⁵. הדין שונה בשופר שנסדק **לארכו**, משום שע"י חוזק התקיעה יכול השופר ליפקע יותר ולכן הוא פסול, משא"כ אם נסדק ברוחב⁶.

מקור דרשה זו הוא מדברי השל"ה⁷ הקדוש אשר ראה בהלכה זו רמזים לדרכי התשובה.

'נסדק' רומז על עון;

(ב) 'לרחבו' רומז לאדם שהרחיב ברשעותו, דהיינו שעבר על מצוות הרבה, על דרך 'רחבה מְצַנְתָּךְ מְאֹד'⁸;

(ג) 'במיעוטו' רומז לאדם שנתן לבו לשוב מרשעו **במעט זמן**, אך יום או יומיים⁹ בסמוך לזמן חטאו;

(ד) 'כשר' פירושו כשר שבכשרות, זאת אומרת, אדם כזה ששב מיד ולא השתהה בתשובתו ועשה אותה בבחרותו, זאת התשובה המעולה שבכל התשובות, אשר בה יגיע הבעל תשובה אל המדרגה העליונה בעולם הבא, שאפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד במחיצתן.

(ה) וראה עוד מ"ש בזה באורך בספר אורחות צדיקים¹⁰ שעבור שבעה דברים **יקדים האדם לשוב בבחרותו** כשהוא בגודל כחו. וסיים שם וכתב וכשהחוטא קובע בלבו אלו השבעה ענינים, אז הוא קרוב לדרך התשובה.

¹ דרוש לשבת שובה שדרש הרב בשנת תשי"ג.

² בבלי, מסכת ראש השנה דף כז עמוד ב.

³ בדיני שופר סימן תקפו סעיף ט.

⁴ פסקי תשובות שם - והוא שיעור **טפח** (מ"ב ס"ק נ"ד), דהיינו שיעור אורך השופר לעיכובא, וטפח לפי מדות זמננו, להגר"ח נאה - 8 ס"מ ולחזו"א 9.6 ס"מ, ולכתחילה נכון להקפיד שהשופר של ר"ה יהיה ארכו לכל הפחות **ג' טפחים** כדי לצאת ידי שיטות כמה מהראשונים הסוברים שצריך ששיעור שופר הוא שיאחזנו בידו ויראה טפח מכאן וטפח מכאן, שעולים יחד ג' טפחים.

⁵ משנה ברורה שם ס"ק מט.

⁶ משנה ברורה שם ס"ק נ.

⁷ מסכת ראש השנה פרק דרך חיים תוכחת מוסר קסז אות ה.

⁸ תהילים קיט, צו.

⁹ על דרך הפסוק בשמות כא, כא : אך אם יום, או יומים יעמד, לא יקם, כי כספו הוא.

¹⁰ בשער העשרים וששה - שער התשובה.

ספר אורחות צדיקים נתחבר כנראה במחצית השנייה של המאה ה"ו בידי מחבר לא ידוע.